

Primljeno:	09-11-2023		
Klasifikacijska oznaka:	820-01/23-01/3		Org. jed. 65
Uredžbeni broj:	50-23-4	Pril.	Vrij.
		-	-

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/102
URBROJ: 50301-29/09-23-5

Zagreb, 9. studenoga 2023.

Hg**NP*820-01/23-01/3*50-23-4**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zaključka kojim Hrvatski sabor obvezuje Vladu Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova da sukladno članku 5. stavku 3. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“ br. 83/13., 27/16., 114/22. i 151/22.) aktiviraju Oružane snage Republike Hrvatske radi pružanja potpore u zaštiti vanjskih granica Republike Hrvatske (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 820-01/23-01/3, URBROJ: 65-23-3, od 11. listopada 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zaključka kojim Hrvatski sabor obvezuje Vladu Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova da sukladno članku 5. stavku 3. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“ br. 83/13., 27/16., 114/22. i 151/22.) aktiviraju Oružane snage Republike Hrvatske radi pružanja potpore u zaštiti vanjskih granica Republike Hrvatske (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zaključka kojim Hrvatski sabor obvezuje Vladu Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova da sukladno članku 5. stavku 3. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“, br. 83/13., 27/16., 114/22. i 151/22.) aktiviraju Oružane snage Republike Hrvatske radi pružanja potpore u zaštiti vanjskih granica Republike Hrvatske, a koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Mosta u Hrvatskome saboru, aktom od 9. listopada 2023.

U kontekstu migracijske krize i priljeva migranata na granice Europske unije, ujedno i schengenske granice, nesporna je činjenica da u trenutku donošenja Zakona o dopuni Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“, broj 27/16.) i Zakona o dopuni Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 27/16.) Europska unija nije imala jednoobrazna rješenja usmjerena očuvanju unutarnje sigurnosti cjelokupnog prostora slobode kretanja i njegovih temeljnih načela.

Izložene ekonomskim i sigurnosnim pritiscima, pojedine države članice Europske unije, bilo da primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u potpunosti ili djelomično, priklonile su se individualnim rješenjima usmjerenim na zaštitu svojih državnih granica odnosno svojega suvereniteta.

U skladu s dopunama navedenih zakona, Oružane snage Republike Hrvatske u skladu s člankom 5. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“, br. 83/13., 27/16., 14/22. i 151/22.) te člankom 62.a Zakona o obrani („Narodne novine“, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18. i 70/19.) mogu pružiti potporu policiji u zaštiti državne granice kada Ministarstvo unutarnjih poslova ili predsjednik Vlade Republike Hrvatske to ocijene potrebnim zbog sigurnosnih i/ili humanitarnih razloga. Odluku o pružanju potpore Oružanih snaga Republike Hrvatske policiji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. U pružanju potpore pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske postupaju po uputama policije.

U provedbi zadaća zaštite državne granice primarna je nadležnost policije, a u okolnostima koje bi nadilazile kapacitete policije, utemeljenim na analizi rizika i prijetnjama vezanim uz sigurnosne i/ili humanitarne razloge, postupanje Oružanih snaga Republike Hrvatske temeljilo bi se isključivo na dodijeljenim ovlastima i naputcima policije. Radi se isključivo o potpori policiji u obavljanju poslova zaštite državne granice, bez primjene ovlasti koje primjenjuje policija u obavljanju policijskih poslova.

Naime, prema važećem Zakonu o nadzoru državne granice, nadzor državne granice kao i provedba europskih akata je u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova, a poslove nadzora državne granice obavlja granična policija, pri čemu ovlasti primjenjuju policijski službenici i to ovlasti koje su propisane tim Zakonom i drugim zakonima kao i ovlasti koje proizlaze iz pravne stečevine Europske unije.

Važno je istaknuti da pripadnici granične policije koji obavljaju poslove nadzora državne granice pohađaju specijalističke tečajeve, međunarodne obuke te dodatno stručno usavršavanje za obavljanje ovih poslova putem uspostavljenih sustava i programa usklađenih s FRONTEX-ovim zajedničkim programom obuke (Common Core Curriculum – CCC), a što uključuje obuke u područjima zaštite državne granice, suzbijanja zlouporabe dokumenata, provedbe aktivnosti tijekom postupanja u suzbijanju nezakonitih migracija, postupanja prema maloljetnim osobama, žrtvama trgovine ljudima i dr.

Stoga, uzimajući u obzir važeći pravni okvir te imajući u vidu činjenicu da pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske nisu obuhvaćeni opisanim oblicima osposobljavanja, jasna je primarna nadležnost policije za obavljanje poslova nadzora državne granice, dok u gore opisanim okolnostima Oružane snage Republike Hrvatske mogu policiji pružati samo oblike potpore kao što su logistička, zdravstvena i inženjerijska potpora. U svakom konkretnom slučaju vrsta potpore Oružanih snaga Republike Hrvatske policiji u

poslovima nadzora državne granice te način njezine provedbe utvrđuje se pojedinačnim odlukama nadležnih tijela.

Nadalje, postupanje hrvatske granične policije temelji se na uspostavljenom sustavu analize rizika koji se temelji na Zajedničkom integriranom modelu analize rizika (Common Integrated Risk Analysis Model – CIRAM) čije razvijanje i provedba je obveza koja proizlazi iz članka 3. Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj obalnoj i graničnoj straži, a čija svrha je utvrditi jasnu i transparentnu metodologiju za analizu rizika kako bi se olakšala učinkovita razmjena informacija i suradnja između država članica u području sigurnosti granica, što doprinosi većoj koherentnosti u upravljanju vanjskim granicama. Metodologiju analize rizika razvile su države članice i Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica EU (FRONTEX), a primjenjuje se na nacionalnoj razini i na razini Europske unije.

Prema navedenoj metodologiji izvedeni su analitički zaključci da ugroze i rizici po vanjsku granicu Republike Hrvatske nisu na takvoj razini da hrvatska policija nije u mogućnosti osigurati odgovarajuću zaštitu vanjskih granica Republike Hrvatske.

Nadalje, granična policija trenutačno raspolaže s oko 6 700 policijskih službenika, a u slučaju potrebe ili velike ugroze i prijetnje na vanjskoj granici te sukladno analizi rizika može odmah dodatno angažirati oko 2 000 policijskih službenika.

U svome radu granična policija koristi 28 stacionarnih termovizijskih sustava, 29 mobilnih termovizijskih sustava, 15 različitih tipova bespilotnih letjelica, 70 specijaliziranih vozila za nepristupačne terene, 23 multifunkcionalna vozila i drugu opremu.

Važno je naglasiti da nije cijela vanjska granica Republike Hrvatske izložena migracijskom pritisku. Od 2018. godine taj je pritisak najizraženiji s područja Unsko-sanskog kantona susjedne Bosne i Hercegovine i to prvenstveno na području Policijskih uprava sisačko-moslavačke, karlovačke i ličko-senjske, u dužini oko 360 km.

Sve naprijed navedeno govori o vrlo dobroj kadrovskoj i tehničkoj opremljenosti granične policije, fleksibilnosti postupanja i nadasve specijaliziranoj osposobljenosti čime su stvorene pretpostavke za pravovremene reakcijske sposobnosti na sve oblike ugroza na vanjskoj granici Republike Hrvatske i stvaranja osjećaja sigurnosti njezinih građana te je evidentno da policija raspolaže dovoljnim brojem policijskih službenika i modernom tehničkom opremom te nema potrebe za angažiranjem Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske je Hrvatskome saboru već uputila Izvješće o stanju ilegalnih migracija na području Republike Hrvatske za razdoblje od ulaska Republike Hrvatske u schengenski prostor, a Ministarstvo pravosuđa i uprave dostavilo je Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskoga sabora podatke o broju osoba protiv kojih su pokrenuti postupci za kazneno djelo „Protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma“, iz članka 326. Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22. i 114/23.).

Slijedom svega navedenog, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zaključka.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića i državne tajnike Tereziju Gras, dr. sc. Irenu Petrijević i Žarka Katića.

